

Etiske prinsipper for gestaltterapeuter tilsluttet NGF

Vedtatt på årsmøtet 2016

Forord

1. Hensikt

Disse prinsippene er utformet i den hensikt at de skal

- Tjene som støtte for gestaltterapeuter i forhold til etiske spørsmål
- Beskytte klienter mot uhensiktsmessig og/eller skadelig intervensjon
- Anvise normer for etisk og faglig forsvarlig samspill mellom gestaltterapeuter og eventuelt annet personell
- Skape og opprettholde tillit til gestaltterapi

2. Klageadgang

Prinsippene er bindende for alle medlemmer av NGF. Om et medlem av NGF har handlet i strid med disse etiske prinsippene, kan vedkommende innklages til NGF. Jmfør NGFs retningslinjer for behandling av klagesaker. De etiske prinsippene vil være grunnlaget for vurdering av klagen.

3. Verdigrunnlag

Gestaltterapi bygger på et verdigrunnlag, forankret i menneskerettighetene, der mennesker ansees som frie, unike individer som alle har det samme menneskeverd. Gestaltterapeuten skal vise respekt overfor samtalepartnerens velferd, integritet, verdighet og autonomi. Dette skal gjelde uavhengig av tro/livsanskuelse, etnisk tilhørighet, kjønn, seksuell legning, alder, funksjonshemming eller sosial status.

Gestaltterapeuter er forpliktet til å drive virksomhet og behandling i henhold til norsk lovgivning.

4. Karakteristiske trekk ved gestaltterapi

Gestaltterapi er en retning innen humanistisk psykoterapi. En grunnleggende ide i gestaltterapi er at hvert menneske, innenfor de begrensninger livet gir, selv er ansvarlig for sine valg og handlinger.

Terapiformen er opplevelsesorientert, prosessorientert og eksperimentell. Gestaltterapeuten tror ikke på å presse fram forandringer, og møter klienten på hans/hennes premisser, uten å tolke og dømme. Det legges vekt på at klienten blir bevisstgjort egne følelser, reaksjoner og handlinger slik at han/hun tydeligere kan se seg selv og sine valg. Denne bevisstgjøringen skapes gjennom samtale, eksperimenter og rollespill.

Et av de viktigste redskapene i gestaltterapi er terapeuten selv. Terapeuten er ikke objektiv eller nøytral, men subjektiv og involvert i et jeg - du forhold til klienten.

Etiske prinsipper

1. Gestaltterapeutens oppgave

1.1 Gestaltterapeutens oppgave er å fremme menneskelig vekst, enten dette skjer i terapi, veiledning eller undervisning, individuelt eller i gruppesammenheng.

2. Gestaltterapeutens kompetanse

2.1 Gestaltterapeuten innretter sin virksomhet i henhold til norsk lov. Terapeuten plikter selv å sette seg inn i hvilke regler, lover og forskrifter som gjelder for sin virksomhet.

2.2 Gestaltterapeuten påtar seg kun oppdrag han/hun vet, eller bør vite at han/hun har den nødvendige kompetansen for, jfr. Lov om alternativ behandling av sykdom mv. Hvis gestaltterapeuten likevel i løpet av den terapeutiske prosessen innser sine begrensninger, henviser han/hun klienten til en annen profesjonell, eller etablerer et samarbeid med en annen/andre profesjonell(e). Dette innebærer en ny avtale (kontrakt) med klienten. Hvis gestaltterapeuten velger å fortsette med klienten, krever dette at han/hun sørger for å bedre sin kompetanse, for eksempel gjennom ekstra veiledning.

2.3 Gestaltterapeuten søker å bygge et nettverk av andre profesjoner og institusjoner for å ha tilgjengelig nødvendig diagnostisk kompetanse og terapeutiske ressurser i tilfelle han/hun når grensene for sin kompetanse eller kapasitet. Gestaltterapeuten vurderer å be om klientens samtykke til å informere fastlege, eller andre klienten er pasient hos, om at klienten går i gestaltterapi, for å åpne for et faglig samarbeide om det skulle bli nødvendig.

2.4 Gestaltterapeuten skal være fysisk og psykisk skikket til å utøve sin virksomhet. Gestaltterapeuten søker individualterapi i de tilfeller hvor hun/han selv opplever personlige kriser, utbrenthet og/eller vanskeligheter med å sette grenser for intimitet og overgrep i utøvelse av sin terapeutiske virksomhet.

2.5 Gestaltterapeuten markedsfører seg ikke på måter som er egnet til å villed, jfr. Lov om alternativ behandling av sykdom mv. § 8, samt Forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom mv. Alt som gestaltterapeuten lenker til eller viser til, står hun/han selv personlig ansvarlig for. Det er forbudt å gi inntrykk av at gestaltterapi har virkning mot konkrete sykdommer eller lidelser. Det er i strid med saklighetskravet å framheve sin behandling som mer egnet enn andre sammenlignbare behandlingsformer. Forbrukerombudet fører tilsyn med alternative behandleres markedsføring, og brudd på forskriften kan føre til pålegg fra Markedsrådet om å fjerne påstander og tvangsgebyr.

2.6 For å opprettholde og styrke terapeutstandens faglige og etiske nivå sørger den enkelte gestaltterapeut for å få nødvendig praksis, veiledning og oppfølging. Praktiserende gestaltterapeuter tilsluttet NGF, skal oppfylle foreningens til enhver tid gjeldende krav til faglig oppdatering.

2.7 Av hensyn til klientene, skal gestaltterapeuten sørge for å utvide og vedlikeholde sin profesjonelle og personlige kompetanse. Gestaltterapeuten skal være åpen for den faglige utvikling innenfor gestaltterapi og psykoterapeutisk forskning og praksis.

3. Dokumentasjon av terapeutisk arbeid

3.1 Gestaltterapeuten dokumenterer sitt arbeid på en måte som dekker både terapeutens, klientens og samfunnets behov for informasjon om arbeidets innhold, prosess og avslutning. Med samfunnet forstås her bl. a henvisende instans, samarbeidspartnere, helsevesen og rettsvesen. Gestaltterapeuten dokumenterer sitt arbeid med respekt slik at klienten selv ved behov kan lese dokumentasjonen. Klienten har rett til innsyn og kopi. Dokumentasjon skal oppbevares etter forskrift fra Datatilsynet og i minimum 5 år.

Praktiserende gestaltterapeuter som også er autorisert helsepersonell er forpliktet til å følge helsepersonelloven og pasient- og brukerrettighetsloven.

4. Taushetsplikt

4.1 Gestaltterapeuten opptrer lojalt i forhold til klienten og overholder taushetsplikten. Taushetsplikten gjelder også i forbindelse med veiledning.

4.2 Når gestaltterapeuten opptrer som gruppeleder, sørger han/hun for at gruppemedlemmene forplikter seg til å ivareta taushet om det som skjer i gruppen.

4.3 Behandling av personopplysninger skal skje i samsvar med Lov om personopplysninger med tilhørende forskrift. Lov og forskrift omhandler blant annet innhenting av klienters samtykke, klienters rettigheter, forbud mot innsamling av unødvendige opplysninger, behandlers meldeplikt til Datatilsynet, informasjonssikkerhet og oppbevaring av personopplysninger.

4.4 Uten hinder i taushetsplikten skal gestaltterapeuten i helt spesielle tilfeller, der klienten representerer en vesentlig fare for seg selv eller andre, gi opplysninger videre til politi, helsevesen eller barnevern. Dette bør så langt det er mulig gjøres i samråd med klienten, eller slik at klienten er informert på forhånd. Jfr. Lov om alternativ behandling av sykdom § 4 og Lov om helsepersonell kap. 5 §§ 21-25.

5. Forholdet til klienten

5a Inntakskriterier

5.1 Gestaltterapeuten erkjenner at doble relasjoner med klienter (for eksempel terapeut/venn, terapeut/nabo, terapeut/kollega, terapeut/lærer, terapeut/partner, terapeut/slektning) kan forringe den profesjonelle dømmekraften, og unngår derfor slike relasjoner.

5.2 Gestaltterapeuten bør unngå å ha en terapeutisk relasjon med en klients partner eller nære familie.

5b Inngåelse av avtale

5.3 Gestaltterapeuten lager en klar avtale med sin klient (sted og klokkeslett, timepris, avbestilling, ferier og terapeutens tilgjengelighet). Terapeuten redegjør også for sin taushetsplikt og dokumentasjonspraksis, samt klienters klagerett over behandlers yrkesfaglige adferd, herunder redegjørelse for prosedyre for eventuell klage, jfr. NGFs vedtekter § 9.4. Varigheten av terapien, mulig samarbeid med andre behandlere og avslutning diskuteres med klienten, og gjensidige avtaler etterstrebes.

5.4 Ethvert opptak, filming eller observasjon av terapitimen skal drøftes med klienten på forhånd, og det skal inngås en avtale om dette med klienten.

5.5 Gestaltterapeuten er personlig ansvarlig for å følge opp sin del av avtalen (kontrakten) han/hun har inngått med klienten(e).

5c Terapiforløpet

5.6 Gestaltterapeuten behandler klienten med respekt og omtanke. Dette gjelder blant annet i forhold til klientens livssyn, ivaretagelse av vedkommendes integritet og selvbestemmelsesrett.

5.7 Gestaltterapeuten har et personlig ansvar for hva hun/han sier og gjør under en behandling. Gestaltterapeuten tar ansvar for å sette av nok tid til avslutning der hvor sterke følelser har kommet til uttrykk i terapien.

5.8 Gestaltterapeuten skal ikke misbruke sin stilling ved å utnytte klientens tillit. Ingen form for utnyttelse av klienten skal forekomme, verken økonomisk, seksuelt, emosjonelt, religiøst, eller på andre måter.

5.9 Gestaltterapeuten er oppmerksom på om andre relasjoner eller eksterne forpliktelser kommer i konflikt med klientens interesser. Om slike interessekonflikter oppstår, har gestaltterapeuten ansvar for å ta dem opp med klienten under terapien, og å forsøke å løse konflikten.

5d Etter at terapiforholdet er avsluttet

5.10 Gestaltterapeuten erkjenner det ansvaret han/hun fortsatt har for relasjonen til en klient etter at det profesjonelle oppdraget formelt er avsluttet.

6. Kollegiale forpliktelser

6.1 Kollegialt samarbeid baseres på gjensidig respekt og tillit. Hvis en gestaltterapeut finner at en kollega handler i strid med NGFs Etiske Prinsipper for gestaltterapeuter tilsluttet NGF, gjør han/hun kollegaen oppmerksom på dette.

6.2 Dersom dialogen ikke fører frem er han/hun forpliktet til å gjøre NGF oppmerksom på dette i form av en klage til NGF, jf. NGFs vedtekter § 9.4.

6.3 I tvilstilfeller kan partene kontakte Faglig etisk råd for å drøfte sakens alvor.

6.4 Tvister mellom terapeuter tilknyttet foreningen søkes løst i minnelighet. Lar dette seg ikke gjøre, fremmes saken for NGF, som oversender saken til Faglig etisk råd, jf. NGFs vedtekter § 9.4.

Lovhenvisninger:

Lov om alternativ behandling av sykdom m.v. LOV-2003-06-27-64

Forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom FOR-2003-12-11-1501

Lov om behandling av personopplysninger med tilhørende forskrift LOV-2000-04-14-31

Lov om helsepersonell m.v. LOV-1999-07-02-64

Lov om pasient- og brukerrettigheter LOV-1999-07-02-63

Oversikt over gjeldende lovverk finnes blant annet på følgende nettside: www.lovdatab.no